

ДУСЛЫК

ОКТАБРЬ РАЙОНЫ ИЖТИМАГЫЙ - СЯСИ ГАЗЕТАСЫ.
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА ОКТАБРЬСКОГО РАЙОНА.

9 июль, 1997 ел.
ЧӘРШӘМБЕ

Газета 1931 елның 9 июленән бирле чыга.

№ 74 (8086)

Бәясе билгеләнгәнчә

«Уңыш - 97» матбугат үзәгә хәбәр итә

Узган шимбә якшәмбелә шәһәр-леләрнен авылга ярдәмгә берләшкән булып күтәрелүе таять нәтижәле булды. Шуңа икә көндә монарчы жәй буенча әзерләнгән қадәр яфраказык тушланды һәм хәзер хужалықларда бу төр кыйммәтле азыкның запасы 800 тоннадан артып китте. Менә биш ул күмәк көч - тау күчәре дигәннен ачык чагылышы.

Башка төр терлек азыклары хәзерләүгә киңәндә, Муса Жәлил исемендәге, Мичурин исемендәге, «Кондырча», «Тан», «Комбайн», «Рассвет», «Родина» хужалықларында бу зһгә элеккәчә ук әур оешканлык күрсәтәләр. Аларның беренчесендә бер шартлы терлеккә әзерләнгән барлык азык 10 центнер азык берәмлегенә ачын инде. «Комбайн» һәм «Тан» да бу күрсәткеч 5,2 - 5,4 центнер азык берәмлегә. Шунысы куанычлы, бу хужалықларның күбесендә қоры печән запасы пландагының артысыннан ачк өчтән икесеннән күбрәк инде. Соңгысы МСОның ярдәмчә хужалыгында да чагыштырмача ишле. Сенаж салуга чын-чынлап тотынган хужалықлар саны да арта бара. Кичәгә көнгә «Кондырча» да 900, Муса Жәлил исемендәгә хужалықта 600, «Киекле» һәм Мичурин исемендәгә хужалықларда 500 тоннадан артыграк, РСУның ярдәмчә хужалыгында 400 тоннадан күбрәк сусыл азык базарга урнаштырылды инде. Шуңа ук вақытта шикәр заводының һәм сөт-май комбинатының ярдәмчә хужалықларында, Хафизов исемендәге, «Үрнәк» КХАларында бер шартлы терлеккә әзерләнгән азык берәмлегә икә центнер бирәсе генә әле.

Үзәктә - уракка өзәрлек

Бүген район кырларында өлгереп килә торган игеннәрнен гадәттән тыш мул уңыш асгәдә итүе никадәр куандырса, аны оешканлык белән һәм югалтуларсыз жыеп алуның мәшәкатьсез генә булмагачы шулкадәр үк борчый. Шуңа күрә, уракка санаулы гына көннәр калып барганда бу мөһим кампаниягә өзәрлекнең ни дәрәжәдә булуы, житешсезлекләрне тиз арада бетерү зарурлығы турында сөйләшү өчен узган якшәмбә көн хужалықлар, аларга шефлык итүчә предприятие һәм оешма житәкчеләре, агропромышленностька хезмәт күрсәтүчә служба башлыклары, авыл хужалыгы һәм азык - төлек идарәсенә баш белгечләре катнашында район хакимиятендә махсус киңәшмә уздырылуы очраклы гына түгел иде.

Хакимият башлыгының беренче урынбасары Ю.В.Терентьев киңәшмәне ачып бүген авыл хужалыгында гаять жаваплы имтихан ачынлашуын ассызыклап, урыннарда урак техникасын, беренче чиратта сугу комбайннарның соңгысына қадәр төзәтеп бетерү турында иң элек хужалықларның үзләрендә кайгыртырга, шуңа ук вақытта аларга шефлык итүчә предприятиеләр һәм оешмалар да кулларыннан килгән бар-

лык ярдәмне күрсәтергә тиешләр дип басым ясап үтте. Мәсьәләнен бар кискенлегендә куелуы юкка түгел, чөнки районда исәптә торган 367 бөртекле ашылык комбайнның өчтән бере бүгеннән кырга чыгарлык дәрәжәдән ерак төра әле. Уракта иң зур өмет багылана торган куәтле ДОНнар белән дә хәл шундыйрак. Дөрес, урак турында алдан кайгыртып, комбайннарның ремонтлау эше белән кыш буе шөгыльләнгән хужалықларда хәл яхшы. «Родина» да комбайннарның барысы да уракка өзәр бүген, «Кондырча» да, «Заря» кооперативлар берлегендә, РСУның ярдәмчә хужалыгында һәм кайбер башка хужалықларда берәр генә комбайнны төзәтеп бетерәсе бар. Ә менә М.Жәлил исемендәге, «Алга», «Комбайн» КХАларында, шикәр заводының ярдәмчә хужалыгында һәм тагын берничә хужалықта хәл мактанырлык түгел әле. Төзек дип саналган комбайннарның шактые сугуда эшли алмагачы да борчулы хәл.

Дөрес, район хакимияте хужалықларның комбайн паркын тулыландыру һәм ныгыту буенча эшлекле чаралар күрә, әмма бит куәтле яңа техника да, мобиль жыелма отряд та беренче чиратта уңышы мул булган ишле участкаларга озатылачаклар,

шуңа күрә хужалықларның үзләрендәгә бар техникага да эш житәрлек булагачын онытмаска кирәк. Кызганычка каршы, кайбер хужалықларда бүгенгәчә иясез комбайннар да бар әле. Урак техникасы дигендә бу зһгә кулланылачак барлык машиналар комплексы да күздә тотылырга тиеш. Шуңа күрә ашылык ташуда катнашачак техниканың, ындыр табаклары, ашылыкны киптерү һәм чистарту агрегатларының төзеклеге турында да ашыгыч кайгыртмыйча булмый.

Быел уракка өзәрлекнең йомшаграк баруы терлек азыгы хәзерләү, аерым алганда күпеллык үләннәрнен беренче катын чабып алу озаккарак китү белән дә аңлатыла. Анысы сузылу исә уңышның елдан мулрак булуынан гына түгел, ә аерым очрақларда оешмаганлыктан да. Терлек азыгы хәзерләүнен беренче этабын тиз арада төгәлләмәсәк, ул эшнең уракка ялганып китәчәгә көн кебек. Шуңа да авыл хужалыгы һәм азык - төлек идарәсе башлыгы Р.М.Гыйбадуллинның киңәшмәдә ясаган чыгышы иң элек шушы мәсьәлә хакында иде, ул шулай ук терлекчелек, аерым алганда сөтчелек һәм дуңгызчылык тармақларын көндәлек күз уңында тоту зарурлығы турында да ассызыклап үтте.

Кайда савым ишле?

Саннарның беренче баганасы - алты айда, икенчесе - июньдә бер сыердан савылган сөт (килограммнарда).

«Дуслык»	3583	690	«Татарстан»	1676	354
«Кондырча»	3392	762	Кузнецов исем.	1648	440
Мичурин исем.	2665	1806	Сөт - май комб. ярд. хуж.	1609	443
«Агрохимсервис» ярд. хуж.	2372	560	Нефтебаза ярд. хуж.	1562	365
«Рассвет» («Норлат» а/ф)	2259	495	«Заря»	1535	364
«Якты Күл» («Норлат» а/ф)	2125	529	«40 лет Победы»	1519	410
Хафизов исем.	2089	472	«Үрнәк»	1477	344
Шикәр заводы ярд. хуж.	2060	449	РСУның ярд. хуж.	1464	739
«Заветы Ильича»	1960	436	«Таң»	1317	372
«Родина»	1953	418	«Игенче»	1296	286
«Чирмешән»	1898	428	«Әлмәт»	1294	333
Муса Жәлил исем.	1892	440	МСОның ярд. хуж.	1230	276
«Киекле»	1870	469	«Алга»	1176	324
Синдряков исем. («Норлат» а/ф)	1766	420	«Комбайн»	1066	274
«Төрнәс»	1679	357	Район буенча.	1744	413

Быел алты айда бер сыердан савылган сөт узган елның шул чорындагыдан 509 килограммга күбрәк булды. «Кондырча» да, шикәр заводының ярдәмчә хужалыгында, «Якты Күл» дә бу чорда малларның продуктивлыгын 1097 -

АНОНС

1931 елның 9 июлендә «Дуслык»ның беренче саны дөнья күрә. Газета туган көнгә багышланган язмаларны икенче биттән укыгыз.

МОРАТОВКА

ТАГЫН БЕР ВАЗИФА

Кичә Татарстан Президенты М.Ш.Шәймиев Чаллыда «КамАЗ» акционерлык жәмгыяте директорлары советының утырышында катнашты һәм көн тәртибендәгә беренче - оештыру мәсьәләсе буенча жыелышны алып барды. Ул «КамАЗ» ачык типтагы акционерлык жәмгыяте директорлары советы рәисен сайлау буенча үзенең фикерен белдереп (алга таба автогигантның эшен жайга салуда «КамАЗ» га Татарстан Министрлар Кабинеты белән берлектә шактый нык эшләргә туры киләчәк), бу урынга Премьер - министрның беренче урынбасары Р.Моратовны сайларга тәкъдим итте.

М.Ш.Шәймиев элеккегә рәис Н.Бехның 17 еллап монда эшләвенә зур бәя бирде һәм аңа Дәүләт Советы, Татарстан хөкүмәте, камазлылар һәм үз исеменнән рәхмәт белдерде.

Яңа рәис Р.Моратов житәкчелегендә 1997 елның икенче яртысына әйләнештәге капиталны арттыру өчен инвестицияләр эзләү буенча чаралар тикшерелде.

«Ватаным Татарстан» газетасыннан.

Сессия булды

7нче июльдә халык депутатларының Октябрь район Советының чираттан тыш унберенче сессиясе булды.

Сессияне халык депутатларының Октябрь район Советы рәисе Ф.С.Сибгатуллин ачты.

Сессиядә түбәндәгә мәсьәләләр каралды:

1. Район сайлау комиссиясе рәисенә 22нче Совхоз сайлау округы буенча үткән сайлаулар нәтижәләре турында информациясе.
2. Жир кодексы проекты турында.
3. Халык депутатларының Октябрь район Советы рәисе урынбасары Е.К.Савинов гаризасы турында.
4. Халык депутатларының Октябрь район Советы рәисе урынбасары вазифаларын йөкләү турында.
5. Халык депутатларының Октябрь район Советы депутатының депутат вәкәләтләрен туктату турында гаризасы турында.
6. Даими комиссия составындагы үзгәрешләр турында.
7. Жирле үзидарә Советлары уставларын раслау турында.

Сессиянең төп мәсьәләсе Татарстан Республикасы Жир Кодексы проекты тикшерүгә багышланган иде. Проект буенча шактый тәкъдимнәр кертелде. Алар Татарстан Республикасы Дәүләт Советына жибереләчәк.

Сессия оешкан төстә үтте.

Сайлаучылар игътибарына!

7 июльдә үткән район сайлау комиссиясе утырышында 13 нче Дальний сайлау округы буенча халык депутатларының Октябрь район Советына халык депутатын сайлау 1997 елның 20 сентябренә билгеләнде.

Мактаулы

исем

Авыл хужалыгы производствосында иштисадыи эш өлкәсендәгә казангышлары өчен Октябрь районының Синдряков исемендәгә крестьян һәм фермер хужалықлары ассоциациясе баш бухгалтеры Надежда Ивановна Храмовага «Татарстан Республикасының атказанган иштисадычысы» дигән мактаулы исем бирелде.

1321 килограммга артыгырака ирештеләр. (Ә бит саннарда күз салсаң, арада сыерлары алты ай буена уртача шулкадәр генә сөт биргән хужалықлар да бар әле). Шулай да ярты еллыкның һәр хужалыкның узган елгыдан күпкә яхшырак нәтижәләргә белән төмамлавы куандыра.

Июньдә дә район буенча савым узган елның шул чорындагыдан 119 килограммга артыграк булды. Мичурин исемендәге, «Якты Күл», «Кондырча» хужалықларында, «Агрохимсервис»ның ярдәмчә хужалыгында бу әерма 180 - 190 килограмм тәшкил итте.

Дуслар белән тормыш узган «Дуслык», Дуслар белән гомер кичерә

Киңәшче дә, ярдәмче дә...

Н.Мусин. Даими укучыларыбыз газета битләрендә шушы фамилия белән билгеләнгән язмаларның шактый еш күренүен билгеләргә. Кем соң ул, журналистмы, хәбәрчегә дигән үй башларына керми калмыйдыр, мөгаен. Язмаларның эчтәлекләре белән азым-күпме таныш булган кешеләр белә булар: Н.Мусин-журналист түгел, ә үзенчәлекле бер хәбәрче.

Нурғали Мингалиевичның «Дуслык» белән дуслыгы сиксәннәнче еллар уртасында, ул район авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсенә игенчелек бүлеге начальнигы итеп билгеләнгән башланды.

Аңа кадәр Минзәләдә техникум бетереп кайтып, Югары Норлат авылында баш агроном булып эшләгән, читтән торып Казан авыл хужалыгы институтын тәмамлаган иде. Бәлки, ул вакытта да аның газета белән хезмәттәшлек итәргә теләге булгандыр. Әмма үзе әйткәнчә, безнең «Дуслык»ны яшәтәчү көтөп алып, кызыксынып, яратып укыган.

Нурғали Мингалиевич, пресс-үзәк өчен мәгълүматлар кирәк.

Басуга рейд үткәрәсе иде...

Технологик эз калдырып чәчүнең өстенлегенә нигезләмә бирә алмассызмы икән?

Нурғали абый, көзгә чәчү житә. Район игенчеләре алдына аның быелгы бурычларын билгеләүче белгеч язмасы бирәсе иде газетада. Яза алмассызмы...

Шундый һәм авыл хужалыгы, аерым алганда игенчелек тармагына кагылышлы тагын әллә ни кадәр

сорау бirmәгән көнөбез бик сирәк безнең аңа. Нурғали абыебызның вакыт юккыкка сылтап яисә башка сәбәплә сорауларыбызны жавапсыз калдырганы юк әлегәчә. Мәгълүматлары да табыштыра, һичниңди тоткарлыксыз башка сорауларга да төгәл жавап бирә. Белгеч язмасы таләп ителгәндә, аны язып бирергә дә булдыра. Ә ул язган әйбергә, кем әйтмешли, черки борынын тыга алмый инде: конкрет та, профессиональ дә, шул ук вакытта газета телендә дә була ул.

Газета укучы Н.Мусин вакытлы матбугат битләрендә мөкаләләр бастыру белән генә шөгыльләнә дип уйламасын тагын. Районда ул агрономия белгече буларак та абруйлы өле. Оста бүлек житәчкесе буларак та хөрмәтләнә Нурғали Мингалиевич: бергә хужалыкларда булганда аның жирдә үсүче бер генә нәрсәгә дә битараф булмавын еш күзәтергә туры килгәнә бар.

Теге яки бу хужалыкта жирләрнең потенциалы мөмкинлекләре, бүгенге көндәге ситуацияне яхшы белә ул, саннар белән дә реаль эш итә. Кисәтү-киңәшләре исә һәрчак нигезле була.

Тулаем районның игенчелек тармагы өчен жаваплы кешесе буларак документлар-план-сметалар, төрле мәгълүматлар белән эш итәргә туры килә Нурғали Мингалиевичка. Ә аларның төгәллеге, пөхтәлегенә күпләр сокланырлык. Газета өчен теге яки бу сан кирәк булып Мусинга мөрәжәгать итсәң, аны һичшиксез табып була инде.

Газета хәбәрчеләр белән көчле, аларның язмалары белән кызыклы. Н.Мусин да аны кызыклы, эчтәлекле итүчеләрнең берсе.

Р.ГИНЯЕВА.

Олы жанлы Нина апабыз

Сабыр адымнары белән салмак кына редакция бушагына күтәрелә. Тыныч, гади рус хатыны... Бәхәслә очрактарда теләсә ниңди авыр сүзгә өченә йотып, тагын да сабырланып калгандай була. Яманны искә алып һичкемне рәнжәтмәс, бары тик хәленә кереп теләктәшлеген генә белдерер.

Район газетасын чыгаруга гомерен багышлаган машинистка Нина Ивановна Кубасова хезмәттәшләрнең күңелендә менә шундый итеп саклана. Хәер, Нина Ивановна дип түгел, якин үз итеп Нина апа дибез без аңа. «Дуслык»ның 66 елының яртысыннан артыгы аның белән бергә чыккан, бу шул еллардагы газеталарның һәрбер тыныш билгесенә кадәр аның кулы аша үткән дигән сүз. Юк, кулы гына түгел, йөрәгә аша үткәндер, мөгаен...

Нина Ивановнаның жылы рухлы, олы күңелле сыйфатлары белән бергә, югары дәрәжәдә һөнәри осталыкка ия булуы да коллегаларында соклану уята иде. Аның белән озак еллар эшләп, дустанә, сердәше булган корректорыбыз Наталья Русакова менә нәрсә сөйли: «Гажәеп оста машинистка иде Нина Иванов-

на. Искиткеч зур тизлек белән, грамоталы итеп басарга сәләтле». Эш күлемнең зурлыгы аркасында, өзлексез басу аның өлгә, житез бармакларын шул-кадәр автоматик көйгә сала ки, алар хаталануы да белми үз эшләрен башкара алар. Тәжрибәле машинистканы күрми калмыйлар: аның язучу машинасы янына яңадан-яңа язмалар, мөкаләләр һәм газета өчен генә түгел, күрмәкчә башка учреждениеләре өчен дә эшлекле көзгәләп өелә тора. Соңгылары, әлбәттә,

бу шулай, шуңа карамастан, йомшак, күндәм табигатьле Нина Ивановна берсендә кире бормый, аерым сүз кузгатмый, эшли дә эшли. Пенсия яшәп житеүгә аны һөнәри чиребуыннар сызлавы интелектерә башлагач, аны корректор итеп күчәрәләр. Бу юлы да ул үз эшен намуслы башкара.

Үзенә карата зур таләпчәнлек тойса да, чордашлары кебек үк һичниңди таләпсез Нина Ивановна. Шәхси гаилә тормышы Южная урамының бер агач йортында кайната-кайнана оясында үтә. Шунда дүрт бала-бер кыз һәм өч малай туып үсәләр. Пенсиягә чыкканда гына Нина Ивановнаның ире, гомер буге НУРБ да эшләп ялга киткән жор холькы Иван Кубасовка бер бүлмәле фатир бирелә. Хәзер инде икесе дә пенсиядә, әби белән бабай

салкын кышларын әлегә бүлмәгә килеп яшәсәләр, яздан көзгә кадәр күпне күргән өйдә үткәрәләр.

Түземле, оптимистик рухлы, олы жанлы Нина Ивановнаны язмыш бик каты сыный, балалар тормышы аша кайгыларын, хәсрәтләрен туйганчы бирә. Эчке кичерешләр, уйлар, борчулар тулы бер көнә дә олы романга тиң аның... Шуңа карамастан, Нина Ивановнаның рухын сындыра алмады язмыш. Яшәүгә, кешелеклеген жуймыйча тормыш итүгә омтыла ул һаман да.

Ө без, аның хезмәттәшләре, Нина Ивановнаның шатлыгын да, кайгысын да уртаклашырга һәрчак әзербез, го-мүмән, аның сабыр гына, салмак адымнар белән редакция бушагына атлап керүенә шатбыз.

Ф.ЗЫЯТДИНОВА.

Рәсемдә: Н.Кубасова (сулдан беренче, утырган) хезмәттәшләре - редактор урынбасары Г.А.Давыдова, тәр-жемәче Р.Б.Гайфетдинова, корреспондент А.П.Пестова белән. 1977 ел.

КАЛӘМДӘШЛӘР

- Федор Антонович, пенсиядә ни белән шөгыльләнәргә жыенасыз? - дип сорадым мин күптәнне иптәшемнән.

- Әлегә житди итеп уйлаганым юк, - дип жавап

бирде ул. - Иң әүвәл кайда яшисемне хәл итәргә кирәк. Казанга күчәрмендер ахры.

- Бу бик әйбәт булыр, - дип хупладым мин - ниһаят сезнең тарихи материаллар туплау мөмкинлегегез булачак. Бу хат алышу түгел. Анда Дәүләт архивы бар.

Мин Федор Антонович Михейкинның Якушкино урта мәктәбендә тарих укытканда жирле материаллар куллануырга тырышуын искә төшердем. Аның дәресләре бик кызыклы үтә иде. Үзем тарих укыта башлагач та аның тәжрибәсе миңа бик ярап куйды.

- Безнең район буенча архив материалларын «Дуслык»ка, Норлат музейна жиберегез, - дидем мин. - Ә мин хәлемнән килгәнчә шигырьләр, хикәяләр язып торырым.

Без ниятлөгәнне гамәлгә ашырдык. Федор Антонович, архивтан файдаланып безнең генә түгел, Аксубай районының да байтак авылларының тарихын жентекләп язды. Аларның кайберләре район газетасында да басылды.

Ф.САВГАЧЕВ.
Рәсемдә: крайны өйрәнүче Ф.А.Михейкин, язучы Ф.А.Савгачев.

Россиянең хәрби дан көннәре

«УРА! БЕЗ ЖИМЕРӘБЕЗ... ШВЕДЛАР БӨГЕЛӘ»

10 июль- Петр I команданы астында рус армиясенең Полтава көрәшләрендә шведларны жиңү көне (1709 ел).

1799 елның апрелендә Карл XIIнең швед гаскәрләре, Россиягә береп кереп, Полтавага һөжүм башлайлар. Шәһәр гарнизоны берничә штурмны уңышлы кире кайтара. Май ахырын-

да Полтавага Петр I житәкчелегендә рус армиясенең төп көчләре килеп житәләр. Хәрби советта генераль көрәш бирергә карар кылына.

Рус гаскәрләре Полтавадан 5 км. төньяктарак ныгытылган лагерьга урнашалар, 10 редуттан алдынгы позицияләргә оеша. Алар артыннан Меньшиков командалы-

гында кавалерия полклары урнаша.

Карл XII рус гаскәрләрен жиңеп, шуның белән Төркияне Россиягә каршы көрәшкә күтәрергә ният тота. Атака өчен 20.000 кеше буленә.

Швед пехотасы 4 колонна булып рус гаскәрләренә каршы юнәлә, алар артыннан 6 колонна атлы гаскәр бара. 2

сәгатькә сузылган каты көрәшләрдән соң алар 2 редутны жиңүгә ирешәләр. Алар арасында хәрәкәт итеп, артиллерия һәм кораллы һөжүмгә элгәләр.

Петр I армиянең төп көчләрен ныгытылган лагерьдан чыгара. Кул сугышы китә. Рус атлы гаскәрләре дошманның флангларын ала башлый.

Шведлар, камап алудан куркып, тизрәк чигенә башлайлар. Алар аларны эзәрлекләп китәләр, таркалган швед армиясә сугышчыларын әсирлеккә алалар.

Карл XII һәм Мазепа зур булмаган отряд белән көчкә Төркиягә качып котылалар. Шведларның 9 меңнән артык сугышчысы үлә, 18 кешедән артык кеше, корал

һәм йөкләре әсирлеккә алына. Руслар 1345 сугышчыны югалталар.

Полтава көрәшләре нәтижәсендә Швециянең хәрби куәте жиңерелә, Төньяк сугыш (1700 - 1721) руслар файдасына хәл ителә.

Язмань И.Сандлер әзерләде.

ИКЕСЕНӘ БЕР ИСЕМ: ИГЕНЧЕ!

Бу ике кешенең бергәләп рәсемгә төшүенең инициаторы аларның олысы булды. Газета укучыларыбызның күпчелегенә яхшы таныш Вәлиулла Хәснulloвич Шәйхетдинов белән яшь булса да, инде исеме дә газетабызда еш телгә алынып, рәсеме дә бирелгән Әхәт Гыйниятуллин буюлы сабанчыларның район конкурсында очраштылар. Конкурста алар икесе дә чакырулы иде. Игенчеләрнең олысын, районда иң өлкән, иң абруйлы һәм бай тәҗрибәле, заманында Россия Федерациясенең атказанган агрономы дигән югары исемгә лаек булган агроном буларак һәр ел дагы конкурстың комиссиясе составына чакырса, игенчелек тәҗрибәсе, механизаторлык стажы ягынан үз яшьтәшләре арасында һичшиксез иң «өлкән» нәрдән саналырдай Әхәт исә бу бәйгегә өлегә районда бердәнбер булган сөрү агрегатына ия кеше сыйфатында килгән иде. Олысының гомерен игенчелек багышлап, шул олысының мактаулы хезмәттә яшәүнең ямен дә, төмен дә тапкан, үз вазифасын ул эшләгән башта «Дружба», аннан Хафизов исемдәге колхоз районда бер югары игенчелек культурасы хужалыгы дип аталырдай дәрәҗәгә житкереп башкарган игенче буларак конкурста кайсы гына механизаторның эшенә дә бер кара-

уда тиешле бәяне куярлыгы бар һәм шуңа да мондый ярышларда комиссия членнары арасында аның сузе иң абруйлы һәм күп очракта хәлиткеч тө була. Быелгы конкурста да Вәлиулла Хәснulloвич механизаторларның жиренә житкереп эшли торганның сөргән участкаларына күңеле булып, иң гади таләпләргә дә санга сукмачыларының кырыны бозып, жирне азаплап йөрүләренә чын йөрәктән әрнеп йөргән беренчеләренә күңелен дә күтәреп жибәргә, ә икенчеләренә йомшак кына иттереп тө бик каты әйтәргә тулы хақы бар иде өлкән игенченең. Үзе баш агроном булып эшләгән елларда хужалыктагы һәр кырыны, һәр культураны игътибар үзәгендә тотып, технология таләпләренәң жиренә житкереп үтәүгә ирешү жәһәттән һәр механизаторның жаен - көен дә, кайсының нәрсәгә сәләтле икәнлеген дә энәсеннән жөбөнә кадәр белеп торган игенче шул ул. Әле менә кемнең нәрсәгә сәләтлеге дигәннән, шушы конкурста чакырылган Әхәт Гыйниятуллин белән бергәләп рәсемгә төшәргә теләвә дө юкка гына түгел иде. Сигезне бетерер - бетермәс тракторга утырып эшли башлаган, корыч атның төрлесен иярләгән егеткә куәтле К-700 тракторларының чыккан гына заманында шул техниканың ышанып тапшы-

рылуын һәм Әхәтнең өле ул чакта аңарда эшләү өчен махсус курсларда укып чыгу сораган шул катлаулы техниканың да серенә тиз төшенеп, шуңарда менә дигән иттереп эшләп китүен яхшы хәтерли өлкән Вәлиулла абый. Шул елларда хужалыкта беренче К-700 янында бергәләп рәсемгә төшкән булганнар алар һәм шул рәсем күңелемә иң хуш килгән ике рәсемнең берсе ди ул. (Тагын берсе агрономның күкрәккә житкән арыш арасында төшкән икән). Һәм менә ике игенче тагын бергә, бу юлы инде районда бер (республикада да ике генә) америка тракторы белән француз сабаныннан торган сөрү агрегаты янында. Зурлыгы ягынан «Беларусь» чамалы гы-

на булып, куәте буенча теге К-700ләргә бирешмәүче бу яңа төр техниканың нәкъ менә Әхәт кулына ышанып тапшырылуы очраклы түгел иде һәм егет ул ышанычны, кем әйтмешли, бише белән аклады. Узган ел үз хужалыкларында да, күрше «Большевик» та да (хәзер инде анысы шушы хужалык составында) әллә никадәр жир сөрдә ул, башка төр кыр эшләрендә дә катнашты. Һәм шул искиткеч трактор, әйләнмәле сабан белән жир сөрүнең ничек булуын күрсәтү өчен сабанчыларның район конкурсына да килде. Механизаторларның бу агрегаты моңарчы күргәнә булмаганнары аның эшләвен дә, сөрелгән жиренең сыйфатын да зур кызыксыну белән карадылар.

Дөрес, хикмәт техникада гына түгел, аның ышанычлы, игле механизатор кулында булуында да. Ә Әхәт Минхәмәт улы Гыйниятуллин үз куллары белән жыеп - көйләп чыккан сабанны да, бездәгеләрнең дистәсенә биргесез тракторны да бик кадерләп, кушылган бар таләпләргә үтәп карап кына тора.

Берсе гомере бие жиргә намуслы хезмәт итеп дан һәм хөрмәт казанган, икенчесе аңардан бермә - бер яшьрәк булса да техника серен, жир кадерен белеп эш итүче ике игенченең икесе өчен дә истәлекле һәм кадерле булчак тагын бер фоторәсемнең тарихы энә шундый.

Р.МУЛЛИН.
Н.КВАШНИНА фотосы.

Эшсезләр ДИКЪКАТЬСЕЗ калмас

Татарстан Министрлар Кабинеты 1997 елга эшсезләрне эшле итүгә булышу һәм социаль яклау программасын раслады. 1996 елда шундый программа булдыру эшсезлек дәрәҗәсен хезмәткә яраклы халыкның 2,4 проценты тирәсендә тотарга мөмкинлек бирде.

Икътисадтагы кыенлык республика оешмаларыннан, предприятиеләрдән эшче - хезмәткәрләргә бушатуга китерә. Яңа программа эшсезлекне республика халыкның 3,5 проценты чикләрендә тотарга, 400 мең кешене эштән аермаса, 28 мең эшсезне хезмәткә урнаштырырга мөмкинлек бирер. Эшсезләргә яңа һөнәр бирү һәм хезмәткә урнаштыру да игътибарда булчак, 1300-дән артык яңа эш урыны хасил итү, 6,5 мең эшсезне жәмәгатьчелек мәшкәтләренә тарту күздә тотыла.

Иссәләр дә заман җилләре

Татар милли университеты үзенең дүртенче уку елын каршыларга жыена. Нияят, аның да бөхет кояшы балкыды: милли уку учагына элекке балалар бакчасы бинасын бирделәтте. Бу исә яңа уку елында тагын ике яңа белгечлек бирү бүлегә ачу мөмкинлеген тудыра: тарих һәм социаль психология факультетлары. Монда хәзер биш факультет бар.

Ислам дөнъясы дәшәдер

Казан дәүләт технология университетының гуманитар мөгариф кафедрасында гарәп теле һәм мәселман дөнъясы мәдәниятә бүлеген тәкдир итү тантанасы булды. Аны быел өстәмә беләм бирү бүлегә буларак, АКШ һәм Согуз Гарәбстанының «Таибә» дип аталган халыкара оешмасы белән берлектә ачкан иделәр. Һәм менә бездә дә Ислам дөнъясының мәдәниятә, горөф - гадәтләре, теле һәм философиясен тирәнтен өйрәнү мөмкинлеге барлыкка килде.

Әй, шофер, рульне тот туры!

Шофер һәрчак юлда инде ул. Кайчак кыска вакытлы ремонтка тукталганда да күңеле кыбырсып, ерак сәфәрләргә күнеккән йөрәгә юлга ашына. Шуңа да чын шоферлар һичкайчан гараж - мастерскойда үткәрми вакытын. Әгәр дә була икән инде, анысы да техник карауга гына. Ә менә узган атнада УТТ транспортчылары бөтенләй башка сәбәплә буш үткәрделәр вакытлары: биредә идарә шоферлары арасында һөнәри осталык конкурсы үтте. Аның максаты бик изге иде: идарәнең структур подразделениесе хезмәткәрләренәң ижат активлыгын күтөрү, производство дисциплинасын яхшырту, иң яхшы авторомобиль йөртүчеләрен ачыклау.

Шофер һәрчак юлчесе теоретик иде. Комиссия әгъзалары шоферларның юл хәрәкәте кагыйдәләрен ничек белүләрен тикшерделәр. Икенчесе исә практик булды. Төрле маркалы машиналарда эшләүчеләр тиз һәм шул ук вакытта фигуралы йөртү күнекмәләрен күрсәтергә тиешләр иде. Әйтергә кирәк, конкурста зур хәзерлек белән килделәр шоферлар һәм ул оешканлык белән үтте дә. «КамАЗ» автомашинасы шоферлары арасында беренче колоннадан Хәбир Булатовтан да оста йөртүче булмады машинасын. Өстәвенә, кайгыдәләргә дә яхшы белә булып чыкты. Шул ук колоннадан Александр Антонов һәм Бишенчедән Фаил Моратов икенче һәм өченче урыннарны бүлештеләр. ЗИЛлар да мәйданда выжлап йөрдөләр ул көнне. Жиңчеләренәң исә барысы да беренче

колоннадан булдылар. Валерий Малейкин беренче, Руслан Туишев икенче, Шамиль Гыйлманов өченче булдылар конкурста. Аннан соң «ГАЗ - 66» автомашиналарында эшләүчеләр көч сынашты. Беренчелекне алтынчы колоннада эшләүче Анатолий Никифоров һичкемгә бирмәсә, калган ике призлы урынны дүртенче колонна егетләре Алексей Иванов һәм Николай Волков бүлештеләр. Алга таба исә алтынчы колонна егетләре элгерлек күрсәттө. «УАЗ»лар шоферлары конкурсында, мәселән, шул коллективтан Геннадий Парфенов икенче урынны яуласа, «КАВЗ» автобусларын йөртүчеләр арасында беренчелекне Рамил Сөләйманов, икенче урынны Илгиз Нуруллин, өченчеләре Фәтәхәтов яуладылар. «УАЗ» шоферлары арасында исә беренче урында Николай Аланов, өченчелә

Равил Әюпов булдылар. Конкурс төмам. Комиссия әгъзалары аларның нәтиҗәләреннән канәгать калдылар һәм шундый бәйгеләргә әйдәп баручы һөнәркешеләре арасында гына түгел, ә башкалар арасында да үткәргә кирәк дигән нәтиҗәгә килделәр. Бер яктан шундый чаралар һөнәр осталыгын камилләштерүгә ярдәм итсә, алар дисциплинаны күтәрә, коллективны уртак бер максатка да туплый. Менә бу юлы да катлаулы бәйгедә көч сынашып һәм призы урыннарылап, кулларына истәлекле призлар тоткан егетләренәң йөзләрендәгә шатлыкны күрсәткән икән сез! Хәбир Булатов исә моңа сеенде дә, берәз көенде дә. Шулай булмый ни: «Татнефть» АЖе шоферлары арасында үтөчәк һөнәри осталык конкурсында катнашып, Норлат УТТсы данын яклысы бар бит әле аның!

Р.МИНАПОВА.

ХӘЕРЧЕМЕ СИН? УЙЛА!

Совет чорында гел «бер төскә буялган» ил гражданның тормышы да бер чамадарак булса, бүген Россиянең жан башына туры килгән керем буенча күп төрле төсләргә бүлгәргә мөмкин. Иң рәхәт тормышта яшәүчеләр Мәскәүдә - биредә жан башына аена 3 миллион сумнан артыграк керем туры килә. Бу - яшәү минимумыннан 8 мәртәбә артыграк дигән сүз. Иң күп алучылар рәтенә Ямал - Ненец, Ханты - Манси, Чукотка автономияле округлары, Төмән һәм Красноярск өлкәләре, Якутия керә. Икенче төркемгә, ягъни хәерчелек сызыгынан 2 - 3 мәртәбә күбрәк алучы төбәкләргә Санкт - Петербург, Орел, Самара, Пермь өлкәләре, Татарстан, Карелия һәм Коми республикалары кергән.

Хәерчеләр төркеменә керүчеләр - Бурятия, Таулы Алтай, Хакассия, Алтай, Новосибирск, Чувашия, Тамбов, Пенза, Курск, Түбән Новгород, Киров, Мәскәү, Владимир өлкәләре... Бу исемлекне тагын да давам итәргә мөмкин булыр иде.

Бу - кызыклы Листьевны кем үтергән?

Сорауны «нәрсе үтергән?» дип куеп, «акча үтергән» дип жавап бирергә туры килмәгәе. «Общая газета» журналистлары белән бер очрашу вакытында Россиянең Генераль прокуроры Ю.Скуратов: «Листьев эшен тикшергәндә сюрпризлар күп булыр», - дигән иде. Элеге сюрпризларның берсе - мәрхүмнең акчага мөкибән китүе белән бәйләнешле хәлләр булырга тиеш. Яңа мәгълүматларга караганда, В.Листьев 1994 елда ук Израильгә дипломат-дипломат долларлар ташый башлаган. Таможня хезмәткәрләре әйтүенчә, 100 долларлар тутырган гадәти дипломат 16 кг.га тарткан һәм

сумма 1 млн. доллар тәшкил иткән. Нәр алып чыгуында В.Листьевның дипломаты 10 кг.нан артык авырлыкта булган. Шереметьево аэропортында бу фактлар теркәлсә дә, ни хокук сакчылары, ни таможня хезмәткәрләре шул кадр сумманың каян килүе, кая китүе белән кызыксынмаганнар. Элеге миллионнарның декларациягә дә язылмавын әйтсәк, В.Листьев ачыктан - ачык контрабанда белән шөгильләнгән булып чыга.

Инде якин тарихка кире кайтсак, әле СССР исән - имин чакта ук Останкинода «Москва - Глобальная» дигән спутник системасы оештырылган була. Чит илләргә сибелгән совет илчеләргә шуның аркасы Мәскәү тапшыруларын карыйлар. Соң-

рак ОРТ әлеге системаны Израильдә яшәүче урыс эмигрантлары өчен Россия телетапшыруларын күрсәтүдә файдаланмакчы була. Әлбәттә инде «Израиль - Россия проекты» күп күләмдә рекламалар әйләндерүне дә планлаштыра. Кайбер чыганаclarдан мәгълүм булганча, Россия һәм Израиль «телемафиясе» арасында сугыш нәкъ менә элеге рекламалар тирәсендә башланып киткән, чөнки кайда реклама - шунда акча. ОРТның продюсеры Олег Слабыньконың үтерелүен дә Израиль проекты белән бәйләп, чөнки ул элеге проектан читләшсә, качарга теләгән һәм шул нигездә Листьев белән бик каты язгышкан булган. Димәк, ничек кенә борма, Лис-

тьевны үтерү «телебизнес» белән бәйләнгән булып чыга.

Хәзер тикшерү эшләре тәмамланып килә.

Кайбер газеталар хәбәр итүенчә, үтерүчеләр билгеле. Эмма заказ бирүчеләрнең кем икәннән прокуратура хәбәр итәрме, юкмы? Чөнки эш бик эчкәре киткән булырга охшый. Ю.Скуратов әйтмешли, В.Листьевның эшмәкәрлегә, аның алдында торган каршылыктар турында танышлары, хезмәттәшләре сөйләргә теләмиләр, сорау алуга да килмиләр...

Р.ГЫЙЛЕМХАНОВ.
(«Татарстан яшьләре» газетасының 26 нчы июнь санынан).

Сатабыз

Фрунзе урамында 12 номерлы ике янәшә йорт, 10 сутый бакча. Гаражы, мунчасы, коесы, базы белән сарае бар, газ кертелгән. 40 лет Октябрия ур., 14 йортка мөрәҗәгать итәргә.

1991 елгы ВАЗ - 2106. Тел.: 4 - 42 - 59.

Ашыгыч
рәвештә «Москвич - 412», кыйммәт түгел. Тел.: 2 - 14 - 25.

4,5 x 3 метрлы чанада гараж - 2 млн. сум, «Алмалык»та дача участогы, 6 сутый - 1 млн. сум, Тотылган йомшак мебель - 1 млн. сум. Тел.: 2 - 17 - 99.

1996 елгы ак төстөгә ВАЗ - 21213, К.Маркс урамында ателье бинасында урнашкан «Вито - Авто» «Автозапчасть» кибетенә мөрәҗәгать итәргә.

Шикер заводында 1 бүлмәле фатир. Тел.: 2 - 21 - 95.

Йомшак мебель һәм ишеклар. Тел.: 2 - 29 - 83.

Бер бүлмәле фатир. Казандагы тел.: 56 - 34 - 69.

«Нива» автомашинасы. Адрес: Красноармейская ур., 61а - 13.

«Нива» ВАЗ - 2121. Адрес: Советская ур., 189 - 93.

Ашыгыч рәвештә кухня гарнитуры (2650), прихожая, «SONI» тумбалары, Германиядә эшләнгән оделлар (225), «PANASONIK» телевизоры (1550), «Пилот» күн курткасы (850). Бар да арзан. Тел.: 5 - 17 - 79 кич белән. Таныклык номеры 20659.

Бер бүлмәле фатир һәм «Алмалык»та бакча участогы. Адрес: Советская ур., 189 - 21, 17.00 сәг.тән соң.

Шәһәр уртасындагы яңа йорттан хосусыйлаштырылган ике бүлмәле фатир. Белешмәләргә 2 - 15 - 63 телефоны аша редакциядән ала аласыз.

Төрлесеннән

Бурычка акча алам. Тел.: 2 - 22 - 97.

«Норлат - Октябрь ит комбинаты» АЖсене даими эшкә

- газ һәм электр белән эретеп ябыштыручылар;
- технологик жиһазлар ремонтлау буенча слесарь;
- тракторчы;
- техник фабрикатлар цехы аппаратчылары;
- ярдәмче эшчеләр кирәк.

Кадрлар бүлегенә мөрәҗәгать итәргә.

Октябрь район кулланучылар жәмгыятендә сату-да:

1. 1,25 x 2,75 метрлы ДВП - 26000 сум яки иткә алмашка.

2. Идән такталары (нарат) бер куб. метры 550000 сум. Белешмәләр өчен директорга мөрәҗәгать итәргә. Тел.: 2 - 21 - 15.

Хәбибуллин Төлгатъ Хикамдинович исеменә машина йөртү таныклығы табучыны бүлек бәрабәренә иясенә кайтаруын сорыйбыз. Тел.: 2 - 20 - 28.

Зүзәй нефть промыслы каршындагы яңа 37 нче Әлмәт төзү - монтаж участогына тиз арада ташчылар, балта осталары, биззүчеләр, эретеп - ябыштыручылар кирәк. Хезмәткә түләү - эш башыннан. Зүзәй нефть промыслына мөрәҗәгать итәргә.

Булатов Рамил Хасиятуллаевич исеменә документлар салынган кара сумканы бүлек бәрабәренә Заводская ур., 25 - 7 адресы буенча иясенә бирүләрен сорыйбыз.

2 нче мәктәп тарафыннан Мокина Инна Анатольевна исеменә бирелгән А 1292247 номерлы өлгергәнлек аттестатын югалу сәбәпле, гамәлдән чыккан дип исәпләргә.

Табылдыклар өстәле

«Теремок» балалар бакчасы янында ачыклар бәйләме табылды. Югалтучы редакциянең реклама бүлегенә мөрәҗәгать итсен.

БАШ МӨХӘРРИР Р.Ф.ЖАМАЛИЕВ.

МӨХӘРРИР С.Н.ХӘЙРУЛЛИНА

Спорт • Спорт

РЕСПУБЛИКАДА ИКЕНЧЕ

Инде газетада хәбәр иткәнбездә, «Күн туп» призына үткәрелгән ярышларда Октябрь районы яшь футболчылары командасы Чистай шәһәрндә үтәчәк финал ярышларында катнашу хокукын яулаган иде. Июнь азагында районыбызның яшь спортчылары ул ярышларда катнаштылар. Чистайда үткән бу чарада Бөгелмә, Әлмәт, Зеленодольск, Чистай шәһәре командалары бар иде.

Безнекеләр башта чистайлылар белән уйнады. Егетләребезнең көефе көр иде, эмма беренче булып уйнаудан дулкынланулары чамадан тыш булды. Шулай да үз - үзләрен тиз кулга ала алдылар алар. Беренче тупны Дима Киселев кертте. Уен исә норлатлылар фйдасына 7 : 1 исәбе белән төгәлләнде.

Республикада көчләрдән саналган Бөгелмә футболчылары белән уйнау да зур осталык таләп итте. Беренче ун минутта уен тигез барды, эмма беренче таймда безнең саклаучыбызның гаебе аркасында бөгелмәләләр уңшы яулады.

Икенче таймда Илшат Гайнуллинның капкага керткән тубы нәтиҗәсендә исәпләр тигезләшкән дә иде, уен тәмамланырга берничә минут калгач, көндәшләр безнең капкага тагын бер туп керттеп, өстенлек алдылар.

Икенче көнне безнең егетләргә икенче тапкыр Әлмәт командасы белән уйнарга туры килде. Норлатта үткән зона ярышларында безнең команда аларны 3 : 0 исәбе белән җиңгәннәр иде инде. Әлмәтлеләр финал ярышларына үз командаларын шактый «ныгытып» килгәннәр булуы күзгә береп торырлык иде. Эмма моңа да карамас-тан, безнең егетләр Норлат командасының көчле булуын тагын бер кат расладылар.

Финал ярышларының соңгы көнөндә безнең футболчылар Зеленодольск командасы белән уйнадылар. Беренче тайм азагында безнең ярым сакчы Динар Миннегалиев көндәшләр капкасына туп кертте. Уен 1 : 0 исәбе белән төгәлләнде. Шулай итеп, Норлат футболчылары республика финал уеннарында лаеклы рәвештә II урын яуладылар.

Соңыннан футболчылар парадында жирле хакимият вәкилләре безнең уенчыларны кыйммәтле бүләкләр белән бүләкләде.

Гомумән, яшь спортчыларыбыз элеге уеннардан канәгать калдылар. Моның өчен безнең бүгенге авыр заманада да командабызны ярышка җибәрү өчен матди ярдәм күрсәткән район хакимиятенә рәхмәтебез зур.

А.ХАРДИН.

КОЧИЛЫКТА!

Кадрле сеңелебез Сәрия Габбас кызы Галиеваны юбилеә белән тәбрик итәбез.

40 яшь тулган көнең белән,
Чын күңелдән, Сәрия, сине кот-
тыйбыз.

Исән - саулык, озын гомер,
Тигез тормыш сиңа телибез.
Озын гомер бирсен хоҗдай сиңа,
Сызламасын аяк - кулларың.
Сау - сәләмәт узыйк бергәләшеп
Борма - борма тормыш юлларын.
Апаларың Ралия, Фәүзия, Фәрбизә, абыең Ман-
сур һәм җизнәләрен, киленнәр.

Аксеновның бизнес мәктәбе 1997 - 98 уку елына түбәндәге белгечлекләр буенча укучылар туплый:

- бухгалтер - экономист - 1 ел.
- бизнес оештыру мастеры - 5 ел. Уку бөесе 1 августка кадәр 740 мең сум. Шулай ук компьютердан файдалану курсларына (торып уку) укучылар туплыйбыз. Адрес: Норлат шәһәре, Советская ур., 179, «53 нче СМУ» АЖсенең төп офисы, тел.: 2 - 15 - 61. Лицензия № Б 192008, 1996 елның 15 гыйнварында бирелгән.

Октябрь районы кудтармаклы производство предприятиесе сүүткөргөч трассаны ремонтлау сәбәпле, Кормыш микрорайонында 9, 10 июльләрдә иртәнге 8.00 дән 21.00 сәгәткә кадр су бирелмәчөгә турында хәбәр итә.

Администрация.

Идел Буе региональ наркологиә үзәге

Алкогольгә бәйлеләктән һәм тәмәке тартудан бер сеанста кодлаштыру.

Табиб М.Б.Багрянцев.

Бездә генә!

Тулы анонимлык. Индивидуаль якин килү. Дөвәләү барышында пациентның туганнарына да катнашырга рөхсәт ителә. Белешмә бирелә. Консультация, өңгәмә, кодлаштырудан соң күзәтү һәм ярдәм - бушлай!

Язылу һәм өңгәмә дөвәләү көнне 1, 15 августта көндөзгә сәгәт 2дә район мәдәният йорты бинасында уздырыла.

РФ Сәләмәтлек саклау министрлыгынан 1995 елның 16 гыйнварында бирелгән № 00164 - 30 лицензия.

Учредительлар: Октябрь район хакимияте һәм редакциянең хезмәт коллективы.

"Дуслык" район газетасы атнаың чәршәмбе, жомга, шимбә көннәрендә чыга, рус һәм чуваш телләренә тәржемә ителә.

Безнең адрес: 423000, Татарстан Республикасы, Норлат шәһәре, Карл Маркс урамы, 19.

Телефоннар: баш мөхәррир - 2-12-14, 2-22-81, мөхәррир һәм авыл хужалыгы бүлегә - 2-22-51, Советлар һәм жәмәгать оешмалары тормышы, чуваш теленә тәржемә буенча мөхәррир - 2-10-44, жаваплы сәркәтип - 2-18-67, рус теленә тәржемә буенча мөхәррир - 2-14-16, бухгалтерия, реклама бүлегә, фотокорреспондент - 2-15-63.

Газета Татарстан Республикасының мәгълүмат һәм матбугат Министрлыгында 34 нче номерлы таныклык белән теркәлде.